

43.

МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ “ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” П Р И Л О Г

06-12.06.2008

ТЕАТАРСКА ЕСТЕТИКА И ЕМОЦИИ

*Театарскиот естетски чин од земјава се слеа во Прилеп, во градопчии под Марковиите Кули каде
Цејенков ги собирал народниите умотворби а Чернодрински го виемелил Срб и уиеха.
Нов иредизвик за младиите драмски авиори да иокажати како иркосати на шекспироватиа "Комедија
од грешки" или иак на "Бегалката" од Васил Иљоски. Ново фестивалско издание во кое ке
иросирујати режисерскиите иалки на Дејан Пројковски, Злаико Славенски, Зоја Бузалковска, Владо
Цвејановски, Наиаша Појлавска, Ахмеј Јакуи, Куширим Бекшеши Срѓан Јаниќевиќ, Јован
Рисиовски, Вледен Александров, Софија Рисиевска и Тихомир Сииојаноски.
Колаж од драмски авиори, режисери, актери кои шииошуку зачекориле на сцениата шиио живои
значи, до актери кои со децении ирејереле за итеатарската улога.
А сеиио шоа е ипрекрасна итеатарска возбудлива ионуда за иубликата во Прилеп која шолку многу знае,
го следи и умее да го вреднува итеатарскиот чин.
Да се ослободиме од секодневниите грижи и ириииосоци, да се виурнеме сиие заедно во итеатарскиите
води, онака како шиио и младиите охридски јагули го исливувати свадбениот иаи за чинои на
задоволсиво, каде не чека силна возбуда и емоции.*

С В Е Ч Е Н О О Т В О Р А Њ Е

Дефиле, оркестар, жонглери и огномет . Вака почна свечената атмосфера пред домот на културата “Мако Цепенков” за синоќешното отворање на 43. Македонски Театарски Фестивал “Војдан Чернодрински”. Перформансот на МКЦ од Скопје и свечените обраќања на уметничкиот директор на Фестивалот Петар Темелковски и на Градоначалникот на Прилеп, Марјан Ристески, беа вовед на за театарското задоволство што се случуваше на сцената од домот на културата.

Чуваствувам посебно задоволство што во улога на градоначалник на градот-домаќин на 43-тите театарски игри, можам да ве поздравам, а на учесниците да им посакам успешно претставување, рече Градоначалникот Марјан Ристески.

Постојат повеќе хипотези за постанокот на Театарот, но, онаа која предизвикува најголемо размислување е во форма на сказна.

Една ноќ, на почетокот од времето, група луѓе се собрале во каменолом да се стоплат околу огнот и да си прикажуваат приказни. Наеднаш, на еден од нив му дошла идеја да стане и да ја искористи својата сенка за да ја илустрира приказната. Користејќи ја светлината од пламенот, направил на ѕидовите од каменоломот да се појават впечатливи ликови.

Во денешно време првичните огнови се замнети со светлото на проекторите, а ѕидовите на каменоломот со сценската машинерија.

Оваа сказна ме потсетува на почетоците на театарските игри. Во јуни 1965 година во салата на Народниот театар "Војдан Чернодрински" на свечен начин биле отворени Театарските игри.

Не е случајно што театарските игри започнаа во Прилеп и што се одржуваат во градот под Марковите Кули.

Прилеп е град со богата театарска традиција. Почетоците на драмската дејност во него одамна датираат. Во пазувите на овој град секогаш имало место за сцената, и да се проговори од неа.

Прилепскиот Народен театар "Војдан Чернодрински", оваа година одбележа 58 години од првата премиера. До денес има одиграно околу 350 премиери и близу 7000 претстави пред околу еден милион и четиристотини илјади гледачи.

Прилепската публика е посебна приказна. Нема подобра, поблагородна публика. Таа знае да се соживее со претставата, несебично да ги награди актерите; со еден збор таа е публика пред која би посакал да игра секој актер.

Минатата година Прилеп како град на културата беше организатор на преку 250 културни манифестации, тоа е бројка за почит. Со овации, аплаузи, враќање на сцената, беа проследени настапите на виртуозите: Симон Трпчески, Влатко Стефановски, Борис Трајанов и многу други.

Марјан Ристески

И театарскиот оган е зајален - групата на МКЦ - Скопје

Театарските игри прераснаа во манифестација што трае и се возвишува. Побогати се и игрите, а и ние заедно во овие изминати години. Од година во година има се повеќе публика која ги полни салите, посебно полноќните програми кои имаат или негуваат една поинаква естетика.

Надојдоа нови и млади артисти и режисери. Тие, покрај младоста ги носат и своите барања за современ театар, своите мерила за надминување на постојното, за секогаш да се создава нешто ново.

Македонија е библиска, божествена земја. Ако тетарот е од искона, од памтивек, тогаш, да даде Господ, Театарскиот фестивал да остане во вечноста.

43-тите Театарски игри "Војдан Чернодрински" можат да почнат, птиците што живот значат да им ги препуштиме на актерите, да уживаме во магијата наречена театар.

Ви посакувам пријатно да се чувствувате во градот на Театарот.

Уметничкиот директор Петар Темелковски со поздрав до публиката и со молба до македонските драмски писатели:

Ушtie иред две илјади и иетисioиtини години на големиот еврийид заради неговото кайиtиално дело "Ифигенија во Авлида" му било наредено од градскиите власти веднаш да ја напушти Аtина и никогаи иовеке да не се враќа во неа.

Час иoиoа се свое си зел со себе и се уйаишил кон градот Пела, ирестioлнинаtа на неговата иаитковина.

Кога стасал во Македонија изморен, изнемоштен и сам, македонскиот цар Архелај Први, го зел под рака, го одвел на дворот, го иоканил на чесна итрпеза, му налеал старо беломорско вино и му рекол :

Браtie добро си дојде дома!

Во иoј иериод на Македонскиот двор Еврийид го наишил ирочуеното дело "Бахитки". При крајот на животоот во знак на благодарност кон големиот цар и ушtie иoголем ценител на уметноста, ја наишил иоследната драма "Архелај", која иодоцна "големие демократи" Аиингание, во знак на зависит ја заиалиле и ја уништили.

Сега кога и иo две илјади и иетисioиtини години македонскоито битие, иовиторно го демне гибел, ги замолува младите драмски иисатели со иомош на својата вродена старозавейна меморија, а иo урнек на младите Охридски јазули да го изодаат на назад сталениот иаит на уништеното дело на најголемиот драматичар, да го донесат на итеатарскиите сцени на Македонија и иo две илјади и иетисioиtини години со свечен и иоржестивен восхит да му речат:

Учителе, добро си дојде дома!!!

На сцената во Домот на културата “Марко Цепенков”, прво чест и голем аплауз за лауреатите - добитниците на наградата за за животно дело: Лидија Иваноска и Благоја Ивчески од Прилепскиот народен театар и Кирил Андоновски од МНТ - Скопје. Со слика и збор пред публиката беше претставен нивниот четиридецениски креативен, актерски дострел.

Тројцата актери и сега не се откажуваат од најдрагоценото - аплаузот на публиката кој и го добија.

- Срцето ми е полно со возбуда, а очите ми се влажни. Без вас, сигурно, сите ние немаше да стигнеме таму каде што сме сега. Вие бевте акушерите каде што се раѓавме сите ние. Само театарската уметност е уметност која се создава во присуство на други. Ова, вечерва, еве, нека биде мојата лебедова песна, рече Ивчески.

- Во еден ист ваков јуни, но точно пред 50 години дојдов овде во прилепскиот народен театар, каде срдечно бев прифатена од сите мои колеги. Од Нада Гешоска и оние пред неа, до најмладите сегашни генерации. Заедно со нив се градев, растев, созреав и, еве, стигнав до оваа награда. Затоа ми е уште подрага и позначајна! - рече Иваноска

- Јас, мислам дека премногу ми е рано за да ја пејам, лебедовата песна, но, сакам само да ви кажам: ви благодарам за се она што го поминавме во изминативе години заедно... - рече Андоновски

Елизабета Канческа -
Милевска

Фесџивалој е ојворен . . .

Со искрени желби и сесрдна помош, Државниот секретар во Министерството за култура **Елизабета Канческа - Милевска** му посака на Фестивалот да го одржува и да го надградува македонскиот театарски миг:

Театарот, со целокупното творештво во него, со индивидуалните креативни придонеси што ги даваат луѓето, секогаш е во ист ритам, во ист пулс и во исто чекорење со времето. А, ако културата денес е совест на секојдневието, тогаш со сигурност само храбрите и истрајните живеат од неа и за неа. Театарот трогнува, просветлува, вознемирува, го покренува духот, открива, провоцира и ги прекршува конвенциите.

Моќта на театарот овозможува отворање нови патишта за дијалог меѓу различни раси, етнички групи, бои и убедувања. Ако може да се говори за културната традиција кај нас, сигурно е дека театарската традиција е најдлабоко вкоренета во нашата колективна меморија.

Театарот претставува сон кој го сонуваат заедно публиката и актерите. Во годината кога сонот за велешкиот театар станува јаве и оној за стариот скопски театар и кога подобриот статус на чинителите на театарот станува јаве и сето ова го дава резултатот во квалитет наречен национален фестивал Војдан Чернодрински.

Денес Фестивалот е настан што несомнено му дава печат на целокупното културно живеење во државава и кој преку својата програма нуди пресек на актуелниот театарски миг низ кој минува македонскиот театар. Фестивалот, кој ја отсликува на најдобар можен начин едногодишната продукција и стремежите на нашите театарски творци во доменот на театарската естетика и израз е само уште една потврда за суштинската потреба од театар во нашата земја, потреба за идентификација на културата и традицијата кои се долги колку и самата македонска нација, од антиката до денес.

Уверена сум дека непосредниот контакт и размената на креативна енергија со прилепската публика која што има изострен вкус за вистинските вредности и која знае да ги препознае и да ги награди носителите на овие вредности претставува една од најголемите сатисфакции за сите оние што ја обликуваат магијата на театарот. Во овие театарски денови ќе се случуваат средби, размени, споредба на сличностите, но и спојување на разликите.

"Цел свет е сцена" - пишува на Глоуб театарот на Шекспир, чиј цитат, дух и енергија може вечерва да се почувствуваат и на оваа сцена.

Чест и задоволство ми е во име на Министерството за култура и во мое лично име да го прогласам за отворен 43. издание на МТФ "Војдан Чернодрински".

Г л е д а в м е . . .

Народен театар Битола

"ДАЛАЈ МАМА" - Љубиша Георгиевски

Режија: Дејан Пројковски

Сценографија: Владо Ѓорески

Костимографија: Благој Мицевски

Музика: Горан Трајкоски

Светло: Илија Димовски

Тон мајстор: Христо Бојациев

Играат: Петар Мирчески, Соља Михајлова, Васко Мавровски, Никола Пројчевски, Габриела Петрушевска, Викторија Степановска, Сашо Огненовски, Ратка Радмановиќ, Валентина Грамосли, Соња Ошавкова, менка Бојациева, Елена Трајковска, Митко С. Апостоловски, Огнен Дранговски

Претставата ...

Љубов, сакање, идеал, благодарност, благослов, благотворност, боженственост, величествено, верба, добрина, идилично, солза, среќа, убавина, нежност, мајка, бесмртност, пожртвуваност,, живот, радост.....

И не случајно режисерот ги набројува чувствата Што од памтивека се мешаат во човека, напати го воздигнуваат, па го јадат, а во секој случај го движат, ги одредуваат неговите постапки но и тоа дали ќе остави белег зад себе, дали ќе ја означи трагата на своето постоење.

"Далај мама" преку целиот сценски израз ќе понуди чувства, ќе ги стави во котелот на нашето претходно но и сегашно живеење и ќе ви даде можност да размислувате. Но и готови рецепти зошто нешто не "штима". Допира и до "кодovите". Македонски. Се се препознава. Се случувало, а може и да се случи....

.....

Дејан Пројковски, режисер:

Голем предизвик е да се постави на сцена "далај мама. И тоа од два аспекта. Првиот е зашто, како што вели самиот автор, тоа е сценска травестија, односно една травестија на жанрови и стилови внатре. Навистина беше предизвик за целата екипа во еден час и 40 минути да поминеме низ сите изразни средства во театарот. Вториот аспект на предизвикот е што се работи текст на Љубиша

Георгиевски едно од нашите големи режисерски имиња. Она што мие е многу мило и вечерва се случи. претставата одлично комуницира со публиката. На секоја претстава се случува средбата на македонецот со сопственото огледало. Претставата е точно тоа: средба на човекот со огледалото и расчистување со тоа - да не му се лутиме на огледалото ако ликот ни е грд.

Соња Михајлова, актер:

Ликот што го толкувам е прекрасен. Кореспондира со жената и со голем дел од граѓаните на нашава држава. Вообичаено не сакам да прераскажувам лик што го играм на сцената оти мислам ќе му наштетиме на ликот. Но, во целост мислам дека е исполнето барањето и од режисерот и од моја страна. А тоа е да дојдете Што поблиску до целосното значење на ликот.

Ја сакам сцената во прилеп. Приемот кај публиката беше прекрасен. А и чувството е убаво. Настапувате на отворањето на Фестивалот.

Петар Мирчевски, актер:

Сценскиот простор во Прилеп мошне добро ми е познат. Секогаш пред прилепската публика играм со задоволство. Феноменална е. се трудиме да го извлечеме максимумот од нас со тоа ја наградуваме публиката за нејзината љубов спрема театарот. Јас прв пат соработувам со Дејан Пројковски. Многу сум задоволен. Млад, инвентивен, практичен. Многу пријатно ме изненади.

Митко С. Апостоловски, актер:

Предизвик е да се игра во драмски текст кој го пишува вашиот професор, а вашиот ученик режира.

Но, за секој актер е предизвик и без разлика за кој текст станува збор. Во случајов текстот го постави на сцена еден млад и извонредно талентиран режисер. Тогаш имам причина за радост.

П у б л и к а т а . . .

Младата прилепчанка Бисера Савоска е воодушевена од битолската претстава “Далај Мама” на првиот ден на Македонскиот театарски фестивал. Таа вели дека претставата ја видела како прекарасна игра на актерите и уште поголемо мајсторство на режисерот, кој низ музички фрагменти доловува денешност, минато и иднина.

- За мене, претставата е повеќе проекција на иднината, макар, како што излегува на крајот, иднината не е толку розова. Останува макотрпниот пат за генерациите до подобрите времиња. Режисерот тоа симблично го пренесе преку бременоста на се што е живо - вели Савоска

За фестивалската атмосфера, таа зборува дека пред почетокот немало некоја посебна афирмација.

- Не знам како било некогаш, но слушам од повозрасните дека порано во градот владеела фестивалска театарска треска еден месец порано. Сега не чувствувам некое театарско празување. Се надевам дека следниве денови ќе се подигни нивото.

.....

Илија Стојаноски вели дека првата претстава “Далај Мама” била импресивна. Впечаток му оставиле подвижните сцени, динамиката на актерите и музиката заднина.

- Не знам што ќе има понатаму, но сметам дека “Далај Мама” е необична театарска креација. Се е на свое место ,според некои нови стандарди на модерните театарски претстави како јас што ги поимам. Актерите Петар Мирчески и Соња Михајлова се надминаа себе си.

Тој за фестивалската атмосфера забележува дека на почетокот не е била баш следена со соодветна медиумска поддршка.

- Би требало ден-два пред Фестивалот да се најави театарската манифестација со некакви мини игри низ центарот на градот .

.....

Стеван Иваноски нема став за претставата Далај Мама.

- Ми беше интересна и не здодевна. Театарот го доживувам главно како место за забава, а малку за интелектулана надградба. Сакам комедии. Во театар одам да побегнам од секојдневието. Фестивалот го посетувам од љубопитство, да погледам во која насока одат новите уметнички трендови во театарската уметност. Затоа не можам многу да зборувам за уметничките дострели. Само велам дека претставата беше разиграна и не ме натера да станам и да заминам.

Според него, фестивалската клима не е како некогаш.

- Можеби ја доживувам поинаку, со оглед на различните временски периоди. Некогаш сум бил присутен во театарот без товар, сега одам на МТФ да одделам малку време за себе и да го избегнам секојдневното бреме. Како и да е, имам позитивни оценки за организаторите, што сепак, и во овие комплицирани времиња, успеваат да го одржат квалитетот на Фестивалот на завидно ниво.

СЦЕНАТА Е МОЈОТ ЖИВОТ, МОЈОТ ДОМ

ИМА ОСТВАРЕНО ГОЛЕМ БРОЈ ЗНАЧАЈНИ АКТЕРСКИ ОСТВАРУВАЊА ВО ДЕЛА ОД ЗНАЧАЈНИ ЖАНРОВИ И НАЦИОНАЛНИ ДРАМАТУРГИИ. ПРЕД ДА ПОМИНЕ ЕДНА СЕЗОНА ВО Н.Т. ШТИП, ЈА ПОСЕТУВАШЕ СРЕДНАТА ДРЖАВНА ШКОЛА ВО НОВИ САД, А НА ПРИЛЕПСКИОТ ТЕАТАР СО МАЛИ И НЕЗНАЧИТЕЛНИ ПРЕКИНИ МУ ОСТАНА ВЕРНА ДО КРАЈОТ НА СВОЈОТ РАБОТЕН ВЕК.

Б. Наградата за животно дело доаѓа токму во јуни, месецот кога одбележувате 50 години актерство. каква е возбудата?

Л. И. Кога човек почнува да раситнува осма деценија од својот живот, тогаш потесвесно или свесно прави ретроспектива, го прави мозаикот на својот живот. Наеднаш доаѓаат сеќавањата со татко ми во Нов Белград, во еден дом на културата. Ги правевме "Печалбари" од А. Панов. Јас ја играв Симка. Во време кога не знаев кој е Панов.

првите мои сознанија за Македонија дојдоа од старите македонски песни што ги пееше татко ми. За Миле Поп Јорданов.. подоцна моја роднина сакаше да направи животно стебло и кога јас веќе бев во македонија, ми рече: Знаеш ли дека нашите прадедовци водат потекло од струмичко? јас сум верник. верувам дека некои патишта ми беа одредени да дојдам во Македонија. Дојдов во македонија точно пред 50 години и ја почувствував како моја. И знаев. овде ќе го свиткам своето гнездо.

Б. Сте одиграле бројни улоги во жанровски различни претстави. Класични и современи. Како ја постигнувавте трансформацијата на ликовите?

Л. И. Уште во вишата театарска школа во Нови Сад (во генерацијата на покоен Борис Дворник) некако мојот пат преку професорите беше одреден да играм хероини. И навистина кога дојдов почнав да ги играм. Големо богатство е што во малите театри(условно, нема мали и големи театри или претстави или глумци) играш секакви улоги. Не си врзан за големиот град. занаетот се пече токму во тие театри. Во помалата средина му се дава поголема прилика за игра на актерот. Буквално од просјак до крал. Сакаш се да иград. Да видиш до каде си во својата кариела. Кога дојдов уште млада, играв кралица од 80 години. Морав многу шминка да ставам за да не се гледа мојата младост. Поттоа дојдоа позрели улоги: Лорка "Крвави свадби", ја играв Бернарда во "Домот на Бернарда Алба", Лаура во "Татко" од Стринберг...

Б. Токму Лаура ја паметат мошне добро критиката и публиката. Тука е и Фатиме во "Солунски патрдии".

Л. И. Каква разлика е тоа. Богатство на карактери. Секој лик носи карактерни обележја преку кои живее. Лаура ми остана на срце и ми е жал што сум ја играла толку млада. Мислам дека во зрели години можев многу повеќе да дадам. И ми остана лаура недоиграна што се вели.

Б. Им останавте верна на ансамлот на прилепскиот народен театар и на прилепската публика!

Л. И. Нашиот театар многу ја негува публиката. Секогаш во сезоната имаше претстави за сите возрасти. Од бајки и куклени претстави до сериозни проекти за возрасната публика. Мислам дека прилепската е единствена публика, тоа го велат и младите актери кои работат со сите театри. Ним им е чест да гостуваат и да играат пред прилепската публика. Таа го разбира и го вреднува трудот што актерот го вложува. И го наградува. А јас не би можела да играм на друга сцена освен овде. Тоа е моја сцена, мој живот, мој дом

Б. Има ли одредени ликови кои повеќе "ве влечеле" од други?

Л. И. Не. Многу ми е мило, да речеме, да играм во модерна постановка. Во тие модерни постановки и на битови претстави обично ги земаат младите. А од младите можеш многу да научиш. Мораш да бидеш во чекор со нив. Зашто може да те отфрлат. Треба да имаш психичка и физичка кондиција да го следиш нивното темпо. Многу ми е мило да играм со млад ансамбл. Па и да видат дека се уште можам да бидам со нив.

Б. Не ви е туѓа ниту монодрамата! А велат е еден од најтешките облици!

Л. И. Не сум човек кој прави кариера и околу тоа не кревам многу прашина. Точно. првата дуодрама во Македонија ја игравме со Блаже Алексоски. тоа беше претстава за втората светска војна, на еден остров двајца белогардејци, таа "црвеноармејка", се среќаваат, се раѓа љубов... пред тоа беше камерна сцена. Со лисицата и грозјето. првпат театарот излезе на камерна сцена. дававме претстави и во мензите во претпријатијата. Артистот

мора да се обидува во сите жанрови. Решив да направам, за да видам дали може да издржам 50 минути сама на сцена. Тоагаш беше актуелна од Саша Божовиќ "За тебе моја Долорес". Извонредно напишана за судбината на една мајка во борба која има мало дете. Низ цела тогашна Југославија се играше. Сите артисти се обидуваа на таа претстава. Јас ја преведов книгата со помош на професорка по македонски јазик, ја драматизирав. Претставата имаше 15 изведби само во Прилеп. Гостував и во Кочани, Кавадарци, Свети Николе. Публиката беше многу задоволна.

Јас сум артист кој воопшто сака камерни сцени. сакам публиката да ми е блиску, да ја чувствувам реакцијата. Тоа е како огледало. Да се гледаш дали си убав или не. Го сакам тој флуид што излегува од мене и што се меша со флуидот од публиката. Замислете 200 души во публиката кои се едно и кои јас усивам, ако усивам, да бидеме едно. Јас и публиката. Затоа сакам публиката да е блиску до мене. Контактиот е близок и чувствот е убаво. Го чувствувааш здивот на публиката, отчукувањето на нивните срца. Заедно лебдими на нечији крилја.

Оваа награда многу ми значи. Тоа потврдува дека некој се сетил. Во меѓувреме и мило ми е кога се среќавам со луѓето и кога ќе се сетат на улогите кои сум ги одиграла. И кога ќе ми речат : Дали се сеќаваш на таа и таа улога?.. па, како може да не се сеќавам, мило ми е што вие се сеќавате и тоа по 20 или 30 години. А ми се случи нешто што ме трогна. На една проба, една од колешките, Лилјана Батлеска ми рече : Лидијо, не можам да заборавам една реплика во Протасов. (Игравме со Трајче

Иваноски. Играв негова сопруга. Трајче доби награда за улогата). Почна да плаче и ми рече дека таа реплика била мото на нејзиниот живот. Не можам да заборавам како го кажа тоа и не може да заборавам дека тоа доаѓа од моја колешка.

Б. Што посакувате да му се случи на театарот?

Л. И. Во театарот да бидат тие што ја ценат уметноста.

Кај нас малку се цени уметноста. Имам едно многу убаво искуство од Холивуд. Мојот внук ме зајозна со професор кој му предаваше глума. кажа дека сум актерка. Професорот ми најрави голема чест на што не сум навикна. Беше одушевен. За нив глумец значи многу. безмалку како божествено суштество. И во Русија, Бугарија, Полска многу ги ценеа своите уметници. кај нас не е така. Некој инцидентно ќе се сеи на твојата улога и ќе ти биде многу мило.

Посакувам поголемо разбирање и повеќе пари. Без тоа, очигледно нема ништо. Треба да имаш техника на сцена, камери, видеобимови. А ние тоа го немаме. На пример од други театри им завидував на фустаните, на костимите што ги носат. Ние не ретко сме крпеле, сме се снаоѓале. А костимот некогаш го прави и ликот. Ми се случи во една претстава кога костимографката Рада Петрова ме облече, тогаш знаев што треба да играм.

.....

Ф е с т и в а л с к и г о в о р и и д о г о в о р и . . .

Градоначалникот Марјан Ристески и Државниот секретар Елизабета Канческа - Милевска, меѓу два аплауза можеби најдоа време да направат муабет. Кој знае, Ристески можеби објаснува колку “културен” град е Прилеп, а се разбира, поради тоа може Министерството за култура и повеќе да го одврзе паричникот. Можеби и не е сè во парите, туку во прашање се комплименти на џентлмен за дама. Љубиша Георгиевски не сака да се меша.

Петар Темелковски, уметнички директор

ФЕСТИВАЛСКА ТВРДИНА ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА МИНАТОТО И ТЕАТАРСКАТА ИДНИНА

...Ако сакаш да стасаш во Македонија, тргни по сонцето!
Ако сакаш да ја видиш Македонија, стави го сонцето во обете очи!
Ако ја сакаш, ако толку многу ја сакаш, Македонија, од дното на сопствената душа, никогаш не испуштај го сонцето од око!
Прескокни три виножита, проври го срцето низ иглени уши и со него закрпи ги нејзините распарчени дела!..

Токму овие стихови, оваа реплика од монодрамата за Филип Втори Македонски, како актер посакуваат да ја изведе на прекрасната лејна сцена од средниот век која ќе биде реставрирана и направена под црквата во Варош?

- Да, на амфитеатарот кој локалната самоуправа на Прилеп го гради под Марковите кули во населбата Варош која има 77 цркви. И ако временските прилики дозволат и се привршат градежните работи, една претстава на 43 МТФ "Војдан Чернодрински" ќе таму ќе се одигра. Тоа ќе биде промоција на една преубава сцена, преубав амбиент со сите атрибути: историски, архитектонски, уметнички и цивилизациски. - вели уметничкиот директор Петар Темелковски.

А докогаш театарското и сценоското доживување ќе се случува во Градош во домош на МТФ "Војдан Чернодрински" во Прилеп, или почесто во неговото 43 издание и доживување?

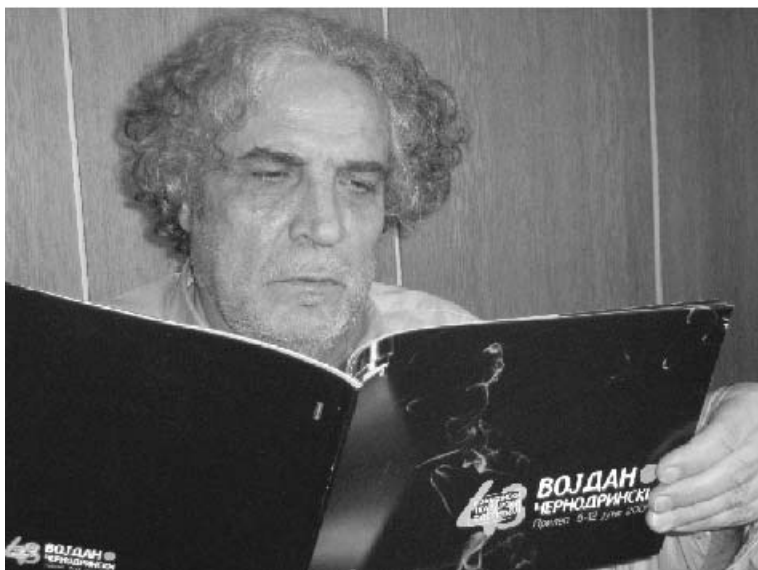
- Овој Фестивал го доживувам прекрасно како и сите театарски фестивали, Природно, градирано, од година во година, со подобрување на техничките услови, за радост се подобруваат и духовните услови. Се подобрува и квалитетот на претставите - вели Темелковски.

Во официјалната програма има десет илустрации, илустрации надвор од официјалната програма. Има и илустрации, промоции. За наградите за живо дело се смета дека се илустрација неправда?

- Мината година ви реков и милам дека беше поздравено од ваша страна и доследно остануваме на тоа. Не е тоа неправда, туку поради едни или други причини, луѓе кои во својот живот во одреден момент биле значајни во театарот, го одржувале континуитетот, биле првенци на својот театар и го носеле

КРАЈОТ - НА ПЛОШТАДОТ
"ИТАР ПЕЈО"

Можно е, доколку временските услови дозволат и се завршат градежните работи, крајот на фестивалот и доделувањето на наградите, да биде на новиот плоштад во старата чаршија каде ќе биде поставен споменикот на Итар Пејо. Така овој фестивал може да биде побогат со една содржина.

репертоарот, не биле вреднувани и наградувани. Фестивалот, особено тој институт-награда за животно дело е измислен за облагодарување на една онеправданост, да прерасне во еден радосен чин. Затоа одиме на тоа таквите наши колеги кои биле занемарени, подзаборавени да ги донесеме во Прилеп и да видат дека овој град не само што ни го чува минатото на театарот, ни ја облагородува сегашноста, ќе ни ја варди иднината.

Ќе ги видиме делата на Вилијам Шекспир, Димитар Талев, Љубиша Георгиевски, Карло Голдони, Васил Иљоски, Дејан Дуковски и итн ... Што ќе прикажат?

- Ова е еден спектар на автори кои се со богат духовен арсенал и мислам дека самите автори и наслови даваат една слика дека фестивалот е конципиран и им благодарам на нашите театари кои ги поставиле претставите. Од неколкуте предлози се потрудив да ги одберам подобрите по мое мислење. Се надевам дека публиката од сите категории ќе биде задоволна оваа година.

Квалитетот се подобрува. На што се должи тоа?

- Ова ќе го речам и по цена да прозвучи памфлетно. Условите во театрите од пред неколку години се подобрија и квалитетот на театарот благодарение на Министерството за култура кое навистина ги помага финансиски и им ги овозможува барем основните услови да ги постигнат за творештво. Го користам моментот да му се заблагодарам и на г-дин Ристевски за разбирањето на кое најдовме, на таквата точност во помагањето до децимала. Немаме никаков проблем, тоа е многу важна работа за уметноста. Кога нема битни, основни препреки, уметноста оди напред.

До оценувачката комисија со барање се обратија Љубиша Георгиевски и Сенко Велиов

Почитувани,

Како Претседател на Собранието на Република Македонија, сакам да ве информирам, со оглед на мојата функција, да не го земат предвид мојот драмски текст "Далај мама" во истоимената претстава **во изведба на Народниот театар од Битола**, при оценувањето на текстот и доделувањето на наградите.

Со почит,

Љубиша Георгиевски,
Претседател на Собранието на РМ

Почитувани,

Како Претседател на Извршниот одбор на Фестивалот сакам да ве информирам, со оглед на мојата функција, да не ја земаат предвид мојот настап во претставата **"Дракула"**, при оценувањето на претставата и доделувањето на наградите.

Со почит,

Сенко Велиов

СИТЕ ГОСТИ СМЕСТЕНИ ВО ПРЛИПЕСКИТЕ ХОТЕЛИ

Прв пат оваа година од организациски аспект градот нема проблеми со сместувањето на учесниците. Сместувачките капацитети во хотелите "Кристал Палас", "Салида" и "Сонце", се сосема доволни за дневно да се сместат од 100 до 120 гости. Порано Фестивалот мораше да ги носи гостите во Крушево.

Готов бил прокетот и за хотелот "Липа" и се очекува догодина да ги отвори вратите за гостите и на другите манифестации во Прилеп како што се Карневалот и Пиво фестот.

Трибина: "Македонските древни театри"

Модератор: Ангелина Маркус

МАКЕДОНСКИОТ ТЕАТАР Е УРНИК ВО СВЕТОТ

Македонската историја, народ и држава се први, урнек во светот кој ние на сите цивилизации сме им го дале, рече модераторот Ангелина Маркус на трибината "Македонските древни театри" што напладне се одржа во "Сцена 105". Книгата "Македонските древни театри" е само едно делче од 15-те книги во континуитет тесно поврзани со сите македонски теми од дамнина кои ги третира Маркус.

- ...Театарот во еден континуитет почнува да се развива од мистериите, од митологијата, се поврза со обичаите на луѓето, со празнувањата. Сето тоа се одвивало во театарите, Театарот е тој кој што од Библијата, од Илијада и Одисеја посебно од Артистотел е средиштето каде што се мултиплицира човековото живеење и сите драми, трагедии, комедии кои се случувале меѓу македонските племиња. ...И во целиот свет до каде што стигнале, го оставале тој белег преку едно уметничко зајакнато доживување што се уште постои.

Во древните македонски театри народот ги прославувал победите, свадбите, успехите. Македонското образовано општество можело да изгради театри за 40 000 луѓе, со таква акустика за да може последниот човек да слушне што рекол актерот и кога шепоти.

Се што постои во театарот е тргнато од Македонија. Еврипид е основач на дијалогот. Македонците ги облагородувале народите на три континенти.

- Човекот кој доаѓа во театар и се посветува на актерството е извонреден човек кој се разликува од сите. Прво тој е првосвештеник, царот на кој цел народ му обрнува внимание, да биде музикален, оратор, со силно знаење од сите области. Актерот е дипломат, во многу судири, недоразбирања. Царот ќе го одреди актерот што тој ќе појде пред собрание и ќе ги каже своите причини.

Глумецот е тој кој има извонредна енергија, кој што блеснува со својата моќ и влијае врз луѓето во театарот и час и половина зборува сконцентрирано. Грлото, меморијата, умот, тоа е она што глумецот го дава не само на публиката на човештвото. Тоа ме натера да се зафатам за театрите - рече Маркус.

За Маркус целата анализа тргнува од македонското општество, од македонските театри и глумци.

- Аристотел е таткото на сите науки, но тој е и таткото на театрологијата и не смее да се заобиколува. Мене ми беше навредливо кога се славеше 50 години на македонски театар, 75 години на Петре Прличко од неговото творештво. Кога тоа го слушнав јас си реков како толку млад е театарот, тој е уште во повој, и така го претставуваа, а македонскиот театар му дал пример на целиот свет. Таа наведи примери за тетарите во Кина и Јапонија. Во Кина, таа древна цивилизација, е далеку на пониско стапало од македонската.

К е г л е г а т е :**Изложба на плакати и скици од Крсте С. Цидров**

Изложбата на плакати од Крсте С. Цидров, (Циби) е дел од од трагите во периодот од 1982 до 2007 година, кои остануваат по одиграната претстава која потсетува дека нешто се играло на сцената.

Цидров вели дека театарскиот плакат е нужен нус- производ на сценографијата.

- На изложбата се сите мои нови плакати. Лоши и добри. Околу 50- тина и скиците што сум ги правел. Инспирација за нив ми е работата во театарот и има страст и љубов.

Голема заслуга за изложбата, која ќе биде поставена во сите градови во земјава каде има театри, има м- р Ивана Јарчевска.

-Архитектот Цидров ги осмислува и дизајнира театарските плакати кои ги изработува за претставите на кои работи. Компонира урамнотежена целина во која вметнува елементи и содржини, а при тоа кај посматрачот предизвикува интрига, возбуда и чувство за јасно прецизирана и конципирана визуелна идеја и креација. При создавањето на некои од плакатите, Цидров користел директни цитати, или колаж на мотиви од познати слики, фрески - рече на отворањето на изложбата м-р Ивана Јарчевска, историчар по уметност. Покрај претставените плакати, изложени се и оригиналните цртежи и скици за дел од нив како сведоци на процесот на создавање.

Сабота: 7.06.2008 год.
НТ “Војдан Чернодрински” - 22.00 часоѝ
 НТ Прилеп
“Светилникот” од Димитар Талев , режија Владо Цветановски
Во двороѝ од црквата “Св. Никола” во Варош - 24.00 часоѝ
 Културен центар “Скрб и утеха” и НТ - Велес
“Сердарот - засекогаш љубов” според Г.Прличев и Т. Стојаноски, режија Тимохомир Стојаноски

Недела : 8.06.2008 год.
ЦК “Марко Цејенков” - 19.30 часоѝ
 Турски театар- Скопје
“Женички” од Џуценоглу, режија Наташа Поплавска
НТ “Војдан Чернодрински” - 22.00 часоѝ
 НТ - Велес
“Да се заборави Херострат” од Г.Горин, режија Зоја Бузалковска
ЦК “МаркоЦејенков” - 24.00 часоѝ
 НТ - Куманово
“Приказна за Роналд Кловнот” од Р.Гарсија, режија Софија Ристовска

Понеделник: 9.06.2008
ЦК “Марко Цејенков” -11. 00 часоѝ, “сцена 105”
 Промоции на театарски книги
 12.00 часот - трибина
“Умрежување на театрите” модератор Сашо Миленковски
НТ- “Војдан Чернодрински” - 19.30 часоѝ
 Тетовски театар
“Импресарио од Измир” од К.Голдони, режија Ахмет Јакупи
ЦК “Марко Цејенков” - 22.00 часоѝ
 МНТ - Скопје
“Дракула” од Д. Дуковски, режија Срѓан Јанќиевиќ
НТ- “Војдан Чернодрински” - 24.00 часоѝ
 НТ - Битола
“Обсрнисе во гневот” од Џ.Озборн, режија Јован Ристовски

О Г Л Е Д А Л О Н А Ф Е С Т И В А Л О Т**43. МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ
„ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” – ПРИЛЕП*****Покровиџели:******Министџерстџиво за кулџура на Република Македониџа
Собрание на Оџиџина Прилеп*****Собрание на МТФ:**

Осман Ахмети - Албански театар Скопје
 Сенко Велинов - МНТ - Скопје
 Јордан Витанов - Народен театар Велес
 Брано Ѓорчев - Драмски Театар Скопје
 Трајче Кацаров - Народен театар Штип
 Драган Маџиров - Народен театар Струмица
 Сашо Огненовски - Народен театар Битола
 Кирил Ристоски - Факултет за драмски уметности Скопје
 Елмир Сејфулаи - Тетовски театар Тетово
 Љубомир Чадииковски - Татар за деца и млади
 Тони Чатлески - Народен театар Прилеп
 Наџи Шабан - Турски театар Скопје

Извршен одбор на МТФ:

Сенко Велинов - претседател
 Осман Ахмети - член
 Бранко Ѓорчев - член
 Роберт Павлевски - член
 Сашо Огненовски - член

Уметнички директор:

Петар Темелковски

Жири комисиџа:

Љуран Ахмети - актер
 Васе Манчев - драмски писател
 Благоџа Чоревски - актер

Секретар на МТФ:

Стоџан Дамчески

Технички секретар:

Љупчо Тодоровски

Организациџа и маркетинг:

Менче Караџоска

Билтен на 43. МТФ „ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” - Прилеп

За издавачот: Петар Темелковски

Уредува - Редакциџа: Елизабета Митреска, Каролина Мицевска,

Светлана Ристеска, Каролина Дурло и Љупчо Мургоски

Фотографии: Елизабета Митреска, Светлана Ристеска и

Каролина Мицевска.

Печати: „ТИРЕКС” - Прилеп

Македонски театарски фестивал

„ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” - ПРИЛЕП

Дом на културата „Марко Цепенков”

7500 Прилеп

тел.: 048/401-630 или 425-520

факс: 048/401-631

E-mail: mtf_vc@mt.net.mk

www.mtf.com.mk